

На политичката криза во Македонија и нејзините импликации врз економијата

On the political crisis in Macedonia and its implications for the economy

18. May 2015 /May 18th, 2015

Во последниот Макроекономски монитор (http://www.financethink.mk/wp-content/uploads/2013/01/MMonitor_Q42014.pdf),

Finance Think проектираше стапка на раст на Македонската економија за 2015 година од 4.1%, согласно на околностите и информациите кои преовладуваа во моментот на објавување на публикацијата. Оттогаш, Република Македонија влезе во состојба на политичка криза, чијшто интензитет во месеците март, април и мај постепено се зголемуваше. Finance Think оценува дека во моментот на пишување на овој FT Коментар, интензитетот на кризата е голем во смисла на потенцијалот да предизвика краткорочни и долгорочни штети врз економската активност во земјата.

Оттука, согласно на информациите кои се достапни во моментот на пишување на овој FT Коментар, се проценува дека ризиците од политичката нестабилност врз економијата почнуваат да се материјализираат, што имплицира потреба од надолна ревизија на проекцијата за раст на економијата од 4.1% на 3.4%. Притоа, не се исклучува можноста, согласно на развојот на настаните во претстојниот период, оваа проекција да биде дополнително ревидирана надолу.

Некои од каналите на пренесување на политичката криза врз економијата, врз основа на коишто е изградена новата проекција од 3.4%, се следните:

Within the latest Macroeconomic monitor (http://www.financethink.mk/wp-content/uploads/2013/01/MMonitor_Q42014.pdf),

Finance Think projected a growth rate of the Macedonian economy for 2015 of 4.1%, according to the economic environment and information available at the time of publishing of the document. Since then, the Republic of Macedonia entered a condition of political crisis, whose intensity has been gradually increasing over the months of March, April and May. Finance Think considers that at the time of writing of this FT Comment, the intensity of the crisis is large in the sense of its potential to cause short- and long-term impairment of the economic activity in the country.

Therefore, according to the information available at the time of writing of this FT Comment, it is considered the risks of the political instability for the economy to have commenced their materialization, which implies a need for a downward revision of the forecast for growth of the economy from 4.1% at 3.4%. In that regard, we do not exclude the possibility that, according to how events in the following period evolve, this forecast is further downward corrected.

Some of the channels through which the political crisis is / will be transmitted onto the economy, based on which we built the new forecast of 3.4%, are as follows:

- Влошување на сентиментот на инвеститорите, и домашните и странските, и нивна делумна или целосна воздржаност од инвестиции, што влијае врз стапката на раст на инвестициите, а во еден дел го инхибира и корпоративниот кредитен раст;
- Влошување на сентиментот на потенцијалните инвеститори, особено на странските, што ќе се одрази со значајно намалување или целосен прекин на капиталните текови, во смисла на одложување или откажување на најавените странски инвестиции, како и одложување или откажување на донесување одлука за инвестирање, што ќе се одрази врз стагнација на стапката на раст на инвестиите, и неповолно ќе влијае врз тековната сметка и девизните резерви;
- Влошување на сентиментот на потрошувачите, кои почнуваат со одложување на потрошувачката, особено онаа на трајни потрошни добра и недвижности, што го забавува и може да го замрзне растот на потрошувачката на домаќинствата, значајно ќе го забави кредитирањето и може да предизвика нарушување на некои сегменти од пазарот (како што е пазарот на недвижности);
- Делумно нарушување на надворешната побарувачка, во смисла на забавување на извозот, поради потенцијална неизвесност кај странските трговски партнери од неможност или ненавременост во испораката на нарачаната стока од страна на македонските трговски партнери;
- Одржување или благо зголемување на јавната потрошувачка, што во услови на постепено контрахирање на економијата, и следствено намалување на буџетските приходи, може да предизвика инфлација на буџетскиот дефицит и да ја отвори спиралата на нови задолжувања од кои главно ќе треба да се финансираат тековните потреби;
- Deterioration of investors' sentiment, of both domestic and foreign investors, and their partial or full hesitation to invest, which affects the investment growth rate, while partially inhibits corporate credit growth;
- Deterioration of the sentiment of potential investors, especially the one of the foreign ones, which will translate into a significant decline or a full cease of the capital flows, in the sense of postponing or cancelling of the announced foreign investment, as well postponing or cancelling of the decision to invest, which will translate into stagnation of the investment growth rate, and will adversely affect the current account and official reserves;
- Deterioration of the consumer confidence, which embark on postponing their consumption, in particular the one of durable goods and real estate, which inhibits and may freeze the consumption growth of households, may significantly inhibit consumer credit and may cause disruption of some segments of the market (like the one of real estate);
- Partial deterioration of the foreign demand, in the sense of export slowdown, due to the potential uncertainty of the foreign trade partners of incapability or untimeliness of the deliveries of the ordered goods by the Macedonian trade partners;
- Maintenance or mild increase of the public consumption, which accompanied by gradual contraction of the economy and, consequently, a decline of the budget revenues, may cause inflation of the budget deficit and open the spiral of new debt to finance mainly the current government costs.

Presently, the risks of capital outflows and/or increase of foreign-currency-denominated savings at the expense of the denar-denominated savings are considered low and will be constantly reassessed in the forthcoming period.

Во моментот, ризиците од капитални одливи и/или од зголемување на девизното штедење на сметка на денарското штедење се проценуваат за ниски и ќе бидат константно преоценувани во претстојниот период.